

Kaikki eivät halua asua pientaloissa

Alla vill inte bo i villa eller radhus

Martti Tuominen & Mari Vaattovaara & Matti Kortteinen

Artikkelissa tarkastellaan pääkaupunki-seutulaisten asumispreferenssejä sukupolven, iän, elämänvaiheen, asuinpaikan ja asumismuodon mukaan. Ovatko samat asiat asuinalueella tärkeitä kaikille ihmisille? Omakotitalo tiedetään monen toiveeksi, mutta halutaanko niissä asua enää ikäihmisinä? Millaisista osatekijöistä koostuu tyytyväisyys omaan asuinalueeseen?

Vastikään julkaistussa artikkelissamme (Kortteinen & Tuominen & Vaattovaara 2005) esitimme, että asumista koskevien toiveiden osalta on perusteita puhua yhtenäiskulttuurista (vrt. Mäkelä 1999; Jallinoja 1997). Luonnonläheisyys, rauhallisuus ja pientaloasuminen ovat keskeisimpiä toiveita, jotka toistuvat alueesta, koulutuksesta, tulotasosta ja ammatillisesta suuntautuneisuudesta riippumatta. Edes taidealalla taikka informaatiotekniikan parissa työskentelevät vastaajat eivät erotu muista asumista koskevien arvioiden osalta. Samalla kysyimme pientalovaltaisen ja luonnonläheistä asumista korostavan asumiskulttuurin sopivuutta kerrostalovaltaiseen ja tiiviiseen ympäristöön tilanteessa, jossa väestön sisäiset sosioekonomiset ja kulttuuriset erot ovat kasvussa.

Kaikki eivät kuitenkaan halua asua pientaloissa. Tarkastelemme tässä artikkelissa yksilöidymmin eri-ikäisten ja eri alueilla asuvien kaupunkilaisten asumispreferenssejä. Perustana ja lähtökohtana on

Artikeln analyserar boendepreferenser bland invånare av olika ålder, kön, levnadsskede, bostadsområde och boendeform i Huvudstadsregionen. Är samma egenskaper hos området viktiga för alla människor? Vi vet att många drömmer om att bo i villa, men hur många åldringar vill bo kvar i sitt hus? Vilka faktorer gör folk nöjda med sitt bostadsområde?

I en annan artikel som vi nyss publicerat (Yhteiskuntapolitiikka 2/2005) framlade vi att det finns gott fog för att tala om enhetskultur då det gäller folks boendeförhoppningar (jfr. Mäkelä 1999; Jallinoja 1997). Man vill ha närhet till naturen, lugn och ro i villa (dvs. egnahemshus) eller radhus oavsett ens boendedistrikt, utbildning, inkomstnivå eller yrkesinriktning. Inte ens de som arbetar inom konsterna eller informationsteknik avviker från mängden i detta avseende. Samtidigt ifrågasatte vi hur lyckad en boendekultur som betonar naturnära boende i villa eller radhus är i en höghusdominerad tätt bebyggd stadsstruktur – i ett läge där befolkningens inbördes socioekonomiska och kulturella skillnader håller på att växa.

I och för sig vill ju inte alla bo i villa eller radhus. I föreliggande artikel analyserar vi mera detaljerat boendepreferenserna bland invånare av olika ålder i olika delar av staden. Vi utgår från en enkät i Huvudstadsregionen år 2002, där man med ett ovanligt

vuonna 2002 pääkaupunkiseudulla tehty kyselytutkimus, jossa suuren ja alueellisen tulotason mukaan ositetun otoksen avulla (N = 10 425) on selvitetty eri tavoin ja erityyppisillä asuinalueilla asuvien ihmisten asumista, hyvinvointia ja muuttohalukkuutta. Aineistojen analyysi avaa näkökulmaa asukkaiden asumistoiveiden yhtäläisyyksistä, mutta samalla tuo esiin myös niihin liittyviä merkittäviä eroja.

Sukupolvet ja asumistoiveet

Matti Virtanen (2005) on tutkimuksissaan korostanut sukupolvien merkitystä tavanomaisten tilastollisten ikäryhmäjaotteluiden rinnalla. Koska etenkin asuinalueen ominaisuuksiin kohdistuvissa toiveissa emme ole juurikaan havainneet eroja eri-ikäisten vastaajaryhmien välillä, päätimme kokeilla myös sukupolvinäkökulman erotteluvoimaa. Toisin kuin mekaaniset ikäryhmäjaot, joita Virtanen mukaan "ei välttämättä yhdistä mikään muu kuin se, että ne ovat suunnilleen samanikäisiä eli sijaitsevat yhteiskunnan ikäpyramidissa samassa kohtaa", sukupolvet rakentuvat kokemukselliselta pohjalta.

Virtanen siteeraaman Mannheimin (1952) mukaan sukupolven perustana on samanikäisyys, yhteiskuntatason tilastollinen ikäpolvi ja aivan erityisesti yhteisesti jaettu kokemusmaailma ja sen eräänlainen huipennus, avainkokemus. Näitä vahvoja avainkokemuksia luovat sodan, nopean kaupungistumisen tai laman kaltaiset syvät murrokset. Virtanen mukaan (2005) "mitä tiheämmin ja syvempiä yhteiskunnan murroksia on, sitä useampia erilaisia kokemuksellisia sukupolvia syntyy". Merkityksellistävä ikä, leimautumisikä, on Mannheimin mukaan 17 ikävuoden vaiheilla. Virtanen jaottelee suuret ikäluokat luonnolliseksi sukupolveksi vuonna 1945–1950 syntyneinä. "Varsinaisiksi 60-lukulaisiksi" määrittävät sotien aikana (1939–44) syntyneet ja kansalaisodan sukupolven edustajat ovat syntyneet ennen vuotta 1925 (Virtanen 2005).

stort urval (N = 10 425) uppdelat enligt lokal inkomstnivå undersökte boende, välstånd och flyttvilighet bland personer som bodde i olika boendeformer i olika slags bostadsområden. Analysen av detta material gav perspektiv på invånarnas boendepreferenser i och med att den inte bara påvisade likheter utan även betydande skillnader i preferenserna.

Generationer och boendeförhoppningar

I sin forskning har Matti Virtanen (2005) betonat att inte bara den sedvanliga statistiska åldersgruppsindelningen utan även generationstillhörigheten påverkar boendepreferenserna. Eftersom vi inte observerat nämnvärda skillnader mellan olika åldersgrupper beslöt vi pröva om generationsaspekten kunde få fram skillnader. I motsats till de mekaniska åldersgruppsindelningarna, som enligt Virtanen inte nödvändigtvis har något annat gemensamt än att de grupperar ihop folk av ungefär samma ålder, som alltså finns placerar sig lika i den samhällliga ålderspyramiden, består generationerna av människor med liknande erfarenhetsgrund.

Enligt Mannheim (1952), som Virtanen citerar, grundar sig en generation på att man är av liknande ålder, tillhör samma statistiska generation och, i synnerhet, att man har en viss gemensam erfarenhetsvärld som kulminerat i en gemensam nyckelupplevelse framkallad av t.ex. ett krig, en urbaniseringsvåg, en ekonomisk depression eller övrig genomgripande förändring. Enligt Virtanen (2005) uppstår det desto flera erfarenhetsgenerationer ju tätare och djupare de samhällliga brytningarna infaller. Den avgörande åldern är enligt Mannheim 17 år. Sålunda upplever Virtanen att de stora årskullarna födda 1945–50 utgör en naturlig generation, på samma sätt som "sextialisterna", dvs. de som föddes 1939–44, under kriget, och de före år 1925 födda, som han kallar inbördeskrigsgenerationen (Virtanen 2005).

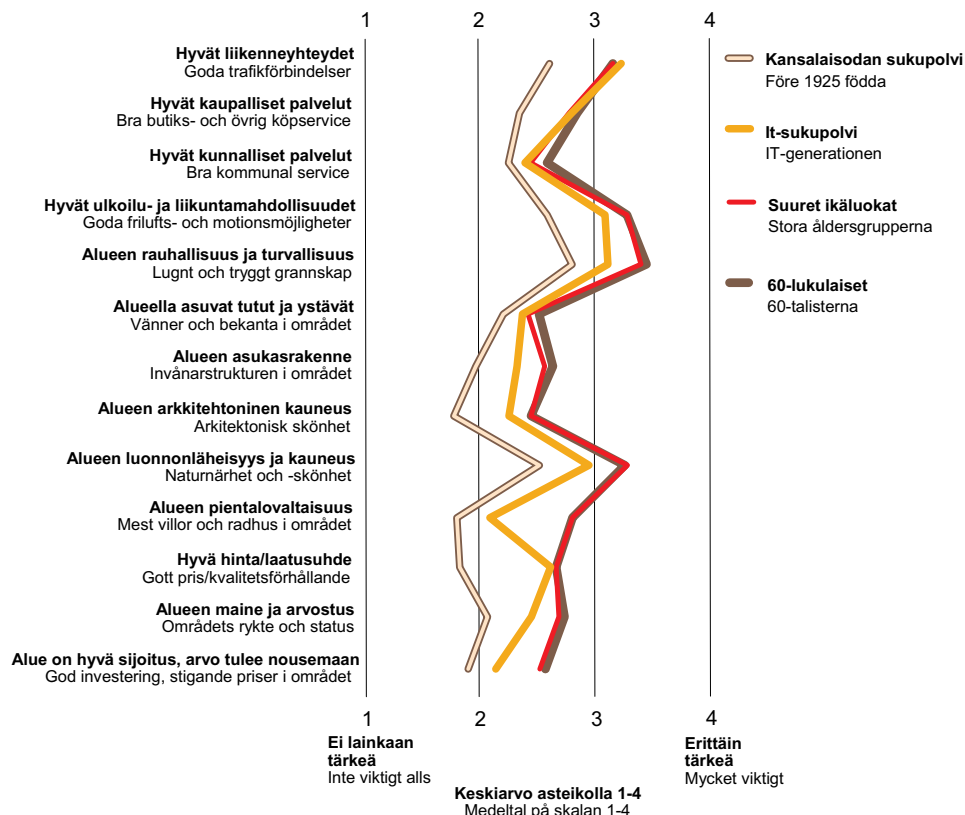
Koska Virtasen mallissa nuorin sukupolvi on syntynyt jo vuosina 1945–50, halusimme mukaan vielä yhden nuoremman sukupolven. Martti Puohiniemi on suomalaisten arvoja tutkiessaan muodostanut nuorimmaksi sukupolveksi vuosina 1974–76 syntyneet ja nimennyt heidät it-sukupolveksi. Koska aineistomme on kerätty myöhemmin kuin Puohiniemen ensimmäinen aineisto, venytimme tätä sukupolvea niin, että siihen kuuluvat vuosina 1976–1981 syntyneet. He muodostavat sukupolven, joka oli jo valmiiksi sosiaalistettu informaatioteknologiaan, jonka pariin he väistämättä joutuivat opiskelussa ja työelämässä (Puohiniemi 2002, 99).

Tarkastellessamme hyvän asuinalueen ominaisuuksia sukupolvittain on päällimmäinen havainto se,

Eftersom den yngsta generationen i Virtanens modell fötts redan åren 1945–50, ville vi få med ytterligare en yngre generation. Martti Puohiniemi, som studerat finländarnas värderingar, använde som sin yngsta generation dem som fötts 1974–76, och kallade dem IT-generationen. Men eftersom vårt material samlats in senare än Puohiniemis utvidgade vi denna generation att gälla dem som fötts 1976–81. De utgör ett släktled som redan vuxit upp med den informationsteknologi som de oundvikligen mött i studier och arbetsliv (Puohiniemi 2002, 99).

En iakttagelse som genast kom fram då vi studerade vad olika generationer tycker är ett bra bostadsområde var att de profiler som de olika generationernas värderingar bildade på vårt diagram är mycket

Kuvio 1. Hyvän asuinalueen ominaisuudet sukupolvittain
Figur 1. Generationernas uppfattningar om ett bra bostadsområde

että eri sukupolvien arvostuksista muodostuvat profiilit ovat hahmoiltaan varsin yhtäläisiä.

Tarkemmassa tarkastelussa voidaan huomata kansalaissodan sukupolven käyttävän asteikkoa mallillisimmin ja suurten ikäluokkien yhdessä 60-lukulaisten kanssa olevan asuinympäristöään vahvimmin arvioivia. Ehkä yllättävääkin on, ettei it-sukupolvi suinkaan näytä edustavan erityisen vaativaa asennetta, vaan sijoittuvat pääosin omien vanhempiensa ja isovanhempiensa väliin.

Yksittäisistä kysymyksistä suurimmat erot synnyttää kysymys alueen pientalovaltaisuudesta. Tärkeintä pientalovaltaisuus näyttää olevan maaltamuuttoon osallistuneille 60-lukulaisille ja suurille ikäluokille. It-sukupolvelle asialla ei vaikuta olevan niin suurta merkitystä, vaikka heilläkin rauhallisuus ja luonnonläheisyys ovat arvossa.

Sukupolvinäkökulma ei tässä yhteydessä näytä tuottavan selvästi jäsentyvää tulosta. Tuloksin on vaikea erottaa sukupolvi- ja ikävaikutusta. Kansalaissodan sukupolven matalassa profiilissa voivat hyvinkin yhdistyä sekä sukupolvi- että ikävaikutus. Jos it-sukupolven vähäisempää pientalomaisuuden suosiota tulkitaan sukupolvinäkökulmasta, se antaisi viitteitä urbanismin arvostuksen noususta. Ikävaihetulkinnan mukaan he keski-ikäistyessään tulevat omaksumaan vanhempiensa arvostukset.

Seuraavaksi tarkastelemmekin talotyyppitoiveita yksityiskohtaisemmin sekä elämänvaiheen että nykyisen asuinalueen suhteen.

Elämänvaihe, asuinalue ja asumistoiveet

Elämänvaiheella on yhteys asumistoiveisiin. Tiiviistä ja kerrostalovaltaista kaupunkirakennetta perustellaankin ekologisten ja toiminnallisten argumenttien lisäksi myös väestörakenteen muutokseen liittyvillä seikoilla. Yhden ja kahden hengen talouksien osuuden kasvu, mikä on selvästi nähtävissä pääkaupunkiseudulla, on tekijä jonka huomioiminen kaupunkien

likartade. Vid närmare analys visar det sig att de före 1925 födda använder bedömningsskalan på ett måttligare sätt, medan "sextitalisterna" och de stora åldersklasserna kom med de starkaste bedömningarna om sin bostadsmiljö. Rentav förvånande är det kanske att IT-generationen inte tycks vara särskilt kräsen utan placerar sig mellan sina föräldrars och sina far- eller morfäders generation.

Minst överens är generationerna på punkten "Mest villor och radhus i området". Viktigast tycks den vara för sextitalisterna, som ju varit med om "flykten från landsbygden" under 50- och 60-talet, och för de stora åldersklasserna. För IT-generationen tycks denna synpunkt inte vara så viktig, trots att också de unga värdesätter lugn och ro och närhet till naturen.

Inte heller generationsaspekten tycks i detta sammanhang vara avgörande, och det är svårt att skilja på vad som är generationens resp. ålderns verkan. De före 1925 föddas låga profil kan mycket väl vara en kombination av generations- och ålderseffekten. Om man tolkar saken så, att IT-generationens mindre entusiasm för radhus och villor är generationsbetingad, skulle det tyda på att inställningen till urbant stadsliv blivit fördelaktigare. Men om man utgår från att denna inställning är åldersgruppsbetingad är det att vänta att de unga anammar sina föregångares inställning när de själva kommer upp i medelåldern.

I det följande analyserar vi mera detaljerat förhoppningarna beträffande typ av hus utgående från både levnadsskedet och vederbörandes nuvarande bostadsområde.

Levnadsskedets och det nuvarande bostadsområdets inverkan

Folks boendeförhoppningar hänger samman med deras levnadsskede. En tät och höghusdominerad stadsstruktur motiveras ju med ekologiska och funktionella argument och med faktorer som relaterar till

kehittämisessä on tärkeää. Laaja kyselyaineistomme mahdollistaa asumistoiveiden tarkastelun sekä elämänvaiheen että nykyisen asuinalueen mukaan (kuvio 2). Pääsemme siis tarkastelemaan sekä kanta-kaupungissa että sen ulkopuolella kerrostaloissa yksin ja kaksinasuvien samoin kuin lapsiperheiden asumistoiveita. Tulos on ehkä yllättävä. Pientaloasuminen on totuttu pitämään lapsiperheiden asumismuotona. Suomen urbaaneimman alueen, Helsingin kanta-kaupungin sinkuista ja dinkuista, eli yksin- ja kaksin asuvista puolet (52 %) pitää kerrostaloasuntoa itselleen mieluisimpana vaihtoehtona, mutta lähes 40 prosenttia toivoo pientaloon. Kanta-kaupungissa asuvista lapsiperheistä vastaavasti 47 prosenttia haluaa aineistomme mukaan asua kerrostalossa. Kanta-kaupungin ulkopuolisilla kerrostaloalueilla tilanne muuttuu jo siten, että miltei kolme neljänestä lapsiperheistä (71 %) ja puolet yksin- ja kaksin asuvista toivoo pientaloon (vrt. Strandell 2005).

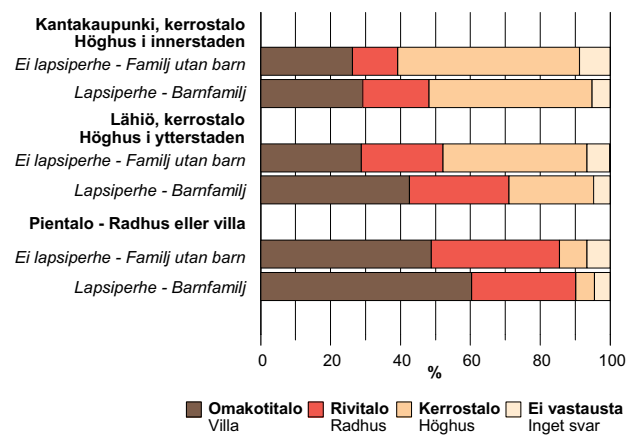
Ikä ja asumistoiveet

Äskettäin julkaistun asukasbarometrin mukaan suurissa asutuskeskuksissa asuvien suomalaisten "talotyyppitoiveet korreloivat vastaajien nykyisen talotyypin kanssa". Ja että "... selkeästi yli puolet (58 %) asuu jo siinä talotyyppissä, missä haluaakin asua" (Strandell 2005, 87).

Kun tarkastelemme talotyyppitoiveita iän ja asumismuodon mukaan näemme, että omakotitaloissa asuvat ihmiset pitävät omaa asumismuotoaan toivottavimpana lähes iästä riippumatta. Jonkinasteista kerrostaloihin sekä rivitaloihin kohdistuvaa asumistoiveiden lisääntymistä on nähtävissä ikääntymisen myötä ja tällaista muuttoa jonkin verran tapahtuu. Kuitenkin 80 prosenttia omakotitalossa asuvista yli 70 -vuotiaistakin haluaa edelleen asua omakotitalossaan.

Kuvio 2. Toivetalotyyppi asuinalueen, talotyypin ja perhevaiheen mukaan

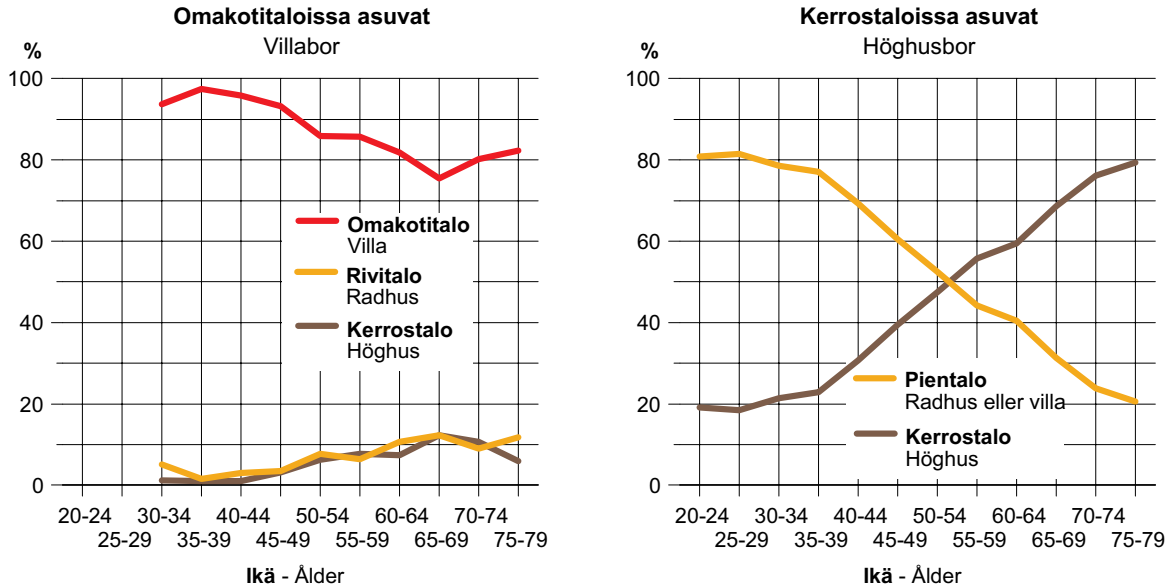
Figur 2. Önskad typ av hus enligt vederbörandes bostadsområde, typ av hus och levnadsskede

befolkningsförändringar. Tillväxten i andelen hushåll med en eller två personer, som klart kan skönjas i Huvudstadsregionen, är en viktig faktor att beakta vid utvecklandet av städerna. Vårt undersökningsmaterials omfattning gjorde det möjligt att analysera boendepreferenserna både enligt vederbörandes levnadsskede och nuvarande bostadsområde (Figur 2). Vi kan alltså få reda på boendepreferenserna bland både ensamboende och parboende liksom också barnfamiljer i både inner- och ytterstaden.

Våra rön är kanske t.o.m. förvånande. Villa (dvs. egnahemshus) eller radhus har av hävd setts som en boendeform för barnfamiljer. Bland "singlarna" och "dinkarna", dvs. de ensam- resp. parboende, i Helsingfors innerstad, Finlands urbanaste område, tycker 52 procent att höghus är bästa boendeformen för dem, medan under 40 procent vill bo i radhus eller villa. Enligt vårt material ville 47 procent av barnfamiljerna i innerstaden bo i höghus. I höghusområdena i ytterstaden ville däremot 71 procent av barnfamiljerna och hälften av de ensam- eller parboende bo i radhus eller villa (jfr. Strandell 2005).

Kuvio 3. Omakoti- ja kerrostaloissa asuvien toivetalotyyppi vastaajan iän mukaan
 Figur 3. Favorithustyp bland villa- och höghusbor av olika ålder

Kerrostaloissa asuvat vastaajat muodostavat ikätarkastelussa mielenkiintoisen jaon. Nuorimmat ikäluokat preferoivat pientaloasumista 80 prosenttisesti aina neljäkymmeneen ikävuoteen asti. Tämän jälkeen pientalojen suosio alkaa voimakkaasti laskea ja vastaavasti kerrostaloasuminen kasvattaa suosiotaan. 50 vuotta täyttäneistä kerrostaloissa asuvista ihmisistä suurin osa pitää kerrostaloa toivotuimpana asumismuotona. Tilannetta on mahdollista tulkita ainakin kahdella tavalla. Vuonna 1971 esitettiin Kaupunkitutkimus 70 yhteydessä seuraava tulkinta havainnolle, että kerrostaloasukkaat suosivat pientaloasukkaita enemmän kerrostaloasumista "Havainto on tulkittavissa joko osittaiseksi sopeutumiseksi nykyisiin olosuhteisiin tai kerrostaloalueille on jossain määrin valikoitunut tätä asumismuotoa preferoivia asukkaita" (Vuorela 1971, 32). Molemmat vaikutukset tuntuvat uskottavilta myös tänä päivänä.

Tässä yhteydessä on perusteltua olettaa erojen olevan nimenomaan iän tuottamia, ei sukupolvi- vaihtuksen ansiota. Niinpä voidaankin ennustaa, että

Ålder och boendepreferenser

Enligt en nyligen utgiven invånarbarometer korrelerar drömhushöppningarna bland finländarna i de stora tätorterna med deras nuvarande bostad. Klart över hälften (58 %) bor i den typ av hus där de vill bo (Strandell 2005, 87).

Om vi analyserar boendepreferenserna enligt ålder och boendeform ser vi att de som bor i villa (dvs. egnahemshus) tycker deras egen form av boende är den bästa, nästan oberoende av ålder. Med åldern blir inställningen till att bo i höghus eller radhus något fördelaktigare bland villaborerna, men ännu vid över 70 års ålder vill 80 procent bo kvar i sin villa.

Höghusborna, dvs. de enkätsvarare som bodde i höghus, uppvisar en intressant motsats mellan äldre och yngre. De yngsta åldersklasserna upp till 40 års ålder föredrar till 80 procent radhus eller villa, men med högre ålder vill man allt mera bo i höghus. Bland 50 år fyllda höghusbor upplever majoriteten att höghus är bästa boendeformen.

väestön ikääntyessä tyytyväisyys kerrostaloasumiseen myös pääkaupunkiseudulla kasvaa 'luonnonvoimaisesti'. Jos tulkittaisiin kyseessä olevan sukupolvi-vaikutuksen, oltaisiin menossa kohti suurta tyytyväisyyttä kerrostaloasumiseen.

Kysymyksiin asumistoiveista on hyvä suhtautua myös kriittisesti. Voidaan ajatella, että anonyymiin kyselyyn ei tarvitse suhtautua kovin vakavasti, vaan voi vapaasti ilmoittaa haluavansa mitä tahansa. Kuitenkin kerrostaloasukkaiden tyytyväisyyden lisääntymisen omaan asumismuotoon iän karttuessa näyttäisi kertovan harkitusta vastaamista. Sitä tukee tieto, että niiden vastaajien osuus, jotka ilmoittivat etteivät ole muuttoaikeissa, kasvaa samaan tapaan iän myötä kuin tyytyväisyys kerrostaloasumiseen. Asumismuodon vaihtohan edellyttää muuttamista, jonka tiedetään iän myötä vähenevän.

Tyytyväisyys asuinalueen ominaisuuksiin

Kokonaisuudessaan asumiseen, sekä asuntoon että asuinalueeseen ollaan varsin tyytyväisiä. Molemmille annettujen kouluarvosanojen keskiarvo on yli kahdeksan. Tulos on käytännössä sama kuin Asukasbarometrin 2004 tuottamat valtakunnalliset luvut. Tosin vastaajan talotyyppi vaikuttaa selvästi tyytyväisyyteen omaan asuinalueeseen: pientaloalueilla yhdeksän prosenttia antoi arvosanaksi seitsemän tai heikomman, kerrostaloalueilla vastaava osuus oli 30 %.

Eriytämme tarkastelua seuraavassa siten, että katsomme, mistä osatekijöistä tyytyväisyys tai tyytymättömyys asuinalueeseen muodostuu. Sitä varten jaamme vastaajat ryhmiin sen mukaan, minkä yleisarvosanan koulunumeroilla ilmaistuna vastaajat ovat antaneet omalle asuinalueelleen, ja tarkastelemme asukkaiden tyytyväisyyttä asuinalueen ominaisuuksiin näissä eri ryhmissä.

Ensiksi kuviosta voidaan todeta, että yleisarvosana ja tyytyväisyys alueen eri ominaisuuksiin kulkevat

Detta kan tolkas på åtminstone två sätt. År 1972 framlades vid Stadsenkät 70 följande tolkning till att höghusborna i högre grad än radhus- eller villaborna ville bo just i höghus: antingen handlar det om någon grad av anpassning till rådande förhållanden, eller så har de som trivs bäst i höghus flyttat just till höghus. Vardera förklaringen verkar rimlig ännu idag.

I detta sammanhang torde det finnas skäl att anta att skillnaderna beror på ålder, inte på generations-tillhörighet. Därför kan vi förutspå att nöjdheten med boende i höghus tilltar "naturligt" i och med att befolkningen åldras. Om vi antog att skillnaderna beror på generationen, skulle tolkningen bli att vi går mot stor missnöjdhet med höghusboende.

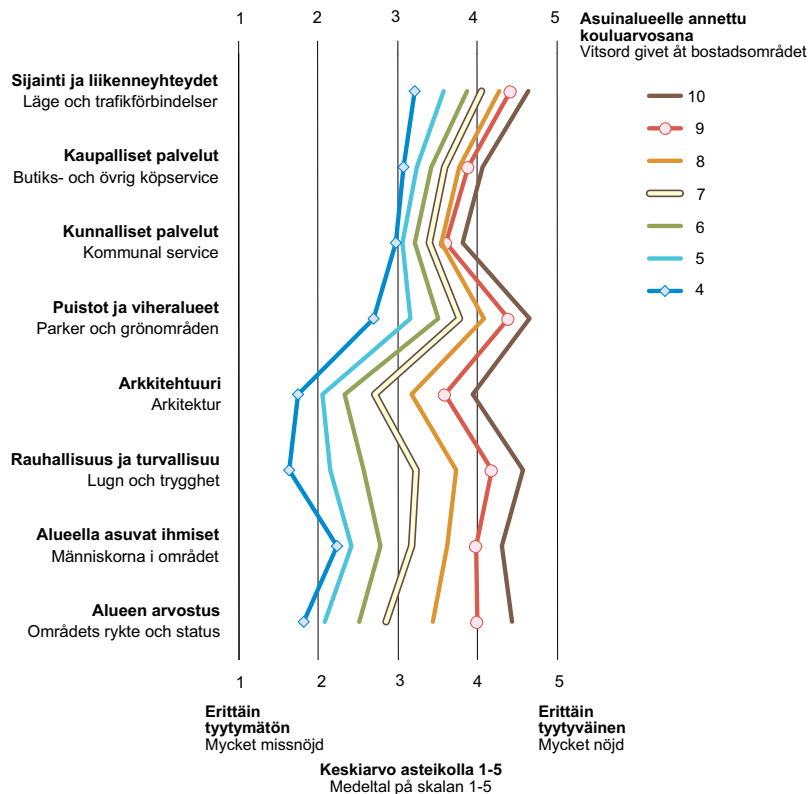
En kanske inte oviktig synpunkt i sammanhanget är att vi frågade om folks drömmar och visioner. Det är tänkbart att man som svarare inte ställer sig så gravallvarligt till en anonym enkät och därför svävar ut lite. Men att höghusborna med stigande ålder allt mera föredrar just höghus verkligen stämmer stöds av att andelen svarare som inte överväger flyttning växer med stigande ålder. För att byta boendeform måste man ju flytta, och vi vet att flyttandet avtar med stigande ålder.

Belåtenhet med bostadsområdet

Överlag var folk nöjda med sitt boende, både bostaden och bostadsområdet. Vardera fick i medeltalet vitsordet 8 på en skala mellan 4 och 10. Detta är i samklang med de tal för hela landet som Invånarbarometern 2004 gav. I och för sig inverkar de svarandes boendeform på nöjdheten: i radhus- och villaområden gav bara nio procent, men i höghusområden hela 30 procent, vitsordet 7 eller lägre.

I det följande preciserar vi vår analys genom att klarlägga de delfaktorer som nöjdheten eller missnöjdheten med det egna bostadsområdet består av. För detta ändamål delar vi upp svararna i grupper enligt det vitsord de givit det egna bostadsområdet, och

Kuvio 4. Tyytyväisyys asuinalueen ominaisuuksiin alueelle annetun kouluarvosanan mukaan
 Figur 4. Betygsättning av bostadsområdets egenskaper

hyvin yhdessä. Esimerkiksi kymppin arvoiseksi oman asuinalueensa arvioineet ovat antaneet myös kaikkiin osakysymyksiin korkeimman arvosanan. Ja tilanne säilyy samana kaikkien muidenkin arvosanojen ja osakysymysten kohdalla. Toinen huomio on, että alkupäässä olevien alueen toiminnallisuutta kuvaavien kysymysten yhteydessä erot ovat pienimmillään ja vastaajat ovat sangen tyytyväisiä näihin asioihin. Erot kasvavat alueen arkkitehtuuria koskevan kysymyksen yhteydessä ja pysyvät suurina seuraavissa alueen rauhallisuutta, asukasohjaa ja arvostusta koskevissa kysymyksissä. Nämä neljä kysymystä näyttävät muodostavan sisällön hyvälle tai heikolle kouluarvosanalle. Suurimmillaan erot ovat alueen rauhallisuuden ja turvallisuuden kohdalla, joka myös edellä (kuvio 1) havaittiin asuinalueen tärkeäksi ominaisuudeksi. Arvostuksen ja arkkitehtuurin ohella

analyserar sedan hur nöjda invånarna är med bostadsområdets egenskaper.

Först och främst kan man konstatera att allmänvitsordet och nöjdheten med områdets olika egenskaper stämmer väl överens. T.ex. de som gav vitsordet tio åt sitt eget bostadsområde gav högsta betyg även åt de olika egenskaperna. Samma relation gäller de övriga allmänvitsorden och egenskaperna. En annan iakttagelse är att alla är mest överens om de första frågorna, dvs. dem som gällde områdets funktionalitet. De flesta var nöjda med dessa egenskaper.

Åsikterna går mera isär beträffande arkitekturen, och oenigheten är större också beträffande lugn och trygghet, övriga invånare i området och områdets rykte och status. Det är de fyra sista egenskaperna som gör skillnaden mellan ett bra eller dåligt vitsord. Störst är skillnaderna beträffande lugn och trygghet i

tyytymättömyys asuinalueeseen näyttää liittyvän selvästi alueen sosiaaliseen elämään, ei niinkään toiminnallisiin ominaisuuksiin.

Lopuksi

Kaupunkia ei voida rakentaa vain asukkaiden mieltymysten mukaan. Suunnittelulla on paljon muitakin tehtäviä kuin ihmisten unelmiin vastaaminen ja suunnittelijat ovat tietysti pitkään tienneet, että nämä vaatimukset lyövät osin korville enemmistön asumistoiveita (Lapintie 2005). Lisäksi pääkaupunkiseudun asuin ympäristöjen muotoutumiseen ovat suunnittelijoiden ohella vaikuttaneet merkittävästi myös asuntojen rahoittajat, rakennuttajat ja rakentajat. Millainen paino asukkaiden kyselyissä ilmaisemille mieltymyksille tulisi tällaisessa kokonaisuudessa antaa?

området, som även tidigare (Figur 1) konstaterades vara en viktig egenskap. Förutom status och arkitektur gäller missnöjet i klart högre grad folklivet i området än dess funktionella egenskaper.

Slutkläm

En stad kan inte byggas enbart utgående från dess invånares preferenser. Planläggning och planering har många övriga uppgifter än att försöka motsvara folks drömmar, och planerarna har redan länge varit medvetna om att dessa krav delvis går emot majoritetens önskemål (Lapintie 2005). Dessutom är det inte bara planerarna som påverkat bostadsmiljöns utformning i Huvudstadsregionen utan även bostädernas finansierare, byggherrar och byggare. Hur stor vikt borde man i en sådan helhet ge åt de preferenser som invånarna uttryckt vid olika enkäter?

Lähteet: | Källor:

Jallinoja, Riitta (1997): Asumisen tavat ja tyylit. Teoksessa: Taipale, Kaarin & Schulman, Harry (toim.): Koti Helsingissä – urbaanin asumisen tulevaisuus. Helsingin kaupungin tietokeskus, Helsinki.

Kortteinen, Matti & Tuominen, Martti & Vaattovaara, Mari (2005): Asumistoiveet, sosiaalinen epäjärjestys ja kaupunkisuunnittelu pääkaupunkiseudulla. Yhteiskuntapolitiikka 2/2005.

Lapintie, Kimmo (2005): Yhdyskuntasuunnittelussa monia tavoitteita. Helsingin sanomat 28.2.2005.

Mannheim, Karl (1952): The Problem of Generations. Teoksessa Mannheim, K.: Essays on the Sociology of Knowledge. Routledge & Kegan Paul, London.

Mäkelä, Klaus (1999): Valtio, väkijuomat ja kulttuuri. Kirjoituksia Suomesta ja sosiologiasta. Hanki ja jää/Tammi, Tampere.

Puohiniemi, Martti (2002): Arvot, asenteet ja ajankuva. Opaskirja suomalaisen arkielämän tulkintaan. Limor, Vantaa.

Strandell, Anna (2005): Asukasbarometri 2004. Asukaskysely suomalaisista asuin ympäristöistä. Ympäristöministeriö, Sinar Oy, Vantaa.

Virtanen, Matti (2005, ilmestyy): Suuret ikäluokat sukupolvena. Teoksessa Karisto, Antti (toim.): Suuret ikäluokat. Vas-tapaino.

Vuorela, Pertti (1971): Asuntoalueiden kehittämistavoitteet 1970-luvulla. Kaupunkitutkimus 70. Helsingin yliopiston sosiologian laitos, julkaisu 2/1971.